

Domácí násilí

Struktura a logika tohoto náhledového vyčíslení vychází ze studie ÚV ČR vypracované v roce 2017 na základě dat pro rok 2012. Cílem je aktualizovat výpočet na základě nejaktuálnějších dostupných dat o jednotlivých dílčích nákladech. Struktura a výčet monetizovaných dopadů byl tak z větší části ponechán v původní struktuře.

Definice problému

Domácí násilí představuje závažný společenský problém s hlubokými dopady na osobní život jednotlivců, i na celou společnost. Jeho projevy jsou různé a vyznačující se například fyzickými útoky, psychickým týráním, ekonomickým omezováním či sexuálním násilím. Opakované projevy domácího násilí vedou k dlouhodobým fyzickým i psychickým problémům, včetně depresí a posttraumatické stresové poruchy, což má negativní vliv nejen na oběti a jejich blízké okolí, ale i na jejich potomky a širší společnost.

Vedle nevyčíslitelného utrpení, které domácí násilí způsobuje, zatěžuje významnou měrou i veřejné rozpočty. Výdaje jsou spojeny s potřebami zdravotní péče, sociálních služeb, policie a justice. Neziskové organizace zároveň vynakládají značné úsilí na podporu a pomoc zasaženým. Vedle toho se ekonomické ztráty projevují také v podobě ztráty kvalifikované pracovní síly, což zatěžuje jak zaměstnavatele, tak i celkovou produktivitu pracovního trhu.

Nejaktuálnější relevantní studií, která se v kontextu ČR těmito náklady zabývala, je *Analýza ekonomických dopadů domácího násilí*¹ vypracovaná v roce 2017, která odhaduje výši nákladů k roku 2012. Současný text má za cíl pomocí replikace, příp. upřesnění daného postupu aktualizovat závěry této studie.

Dopady problému

Pro účely tohoto dokumentu jsme identifikovali a blíže se zabývali dopady shrnutými v následující tabulce.

¹ [Všetičková, Zdeněk, Molnár, 2017: ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ](#)

Individuální dopady	Ekonomické dopady	Ztráta lidského kapitálu ----- Riziko ohrožení chudobou -----	
	Sociální dopady	Lidské a emocionální náklady	
Systemické dopady	Náklady na vymáhání práva	Náklady na policii ----- Náklady státního zastupitelství ----- Náklady soudů ----- Náklady přestupkových řízení	
		Zdravotní dopady	Újmy na fyzickém zdraví ----- Újmy na psychickém zdraví
		Náklady sociálních služeb	Náklady intervenčních center a dalších poskytovatelů
		Náklady na právní pomoc	Dotace na poskytování právní pomoci obětem trestných činů
	Náklady na sociální dávky	Náklady na výplatu dávek v nezaměstnanosti -----	
		Náklady na výplatu nemocenských dávek ----- Náklady na výplatu dávek v nezaměstnanosti	

Toto náhledové vyčíslení dále operuje s položkami tučně zvýrazněnými v předchozí tabulce. Jedná se o dopady, u nichž lze očekávat jak významný podíl na celkových nákladech problému, tak i přímočařejší kvantifikaci nákladů těchto dopadů.

1. Náklady na vymáhání práva

Domácí násilí (dále jako DN) je složitý problém, který se většinou odehrává skrytý za zavřenými dveřmi domácností. Osoby zasažené domácím násilím často řeší násilné situace samy nebo hledají podporu u přátel a rodiny, spíše než aby se uchýlovaly k vládním institucím nebo specializovaným neziskovým organizacím. Mnohdy je to způsobeno studem, strachem z agresora, nejistotou ohledně uvěření a pochybnostmi o úspěšném řešení. Případy domácího násilí jsou tak někdy prvně rozpoznány až při interakci s policií. Výskyt

domácího násilí vede k významným ekonomickým nákladům spojeným s vymáháním práva a soudními procesy.

Náklady policie ČR a obecní policie

Mezi náklady na vymáhání práv řadíme náklady Policie ČR a obecní policie. Jednou z pravomocí Policie ČR v boji proti domácímu násilí je od roku 2007 institut vykázání. V případě důvodného podezření z útoku na zdraví, svobodu nebo lidskou důstojnost může policie vykázat ze společné domácnosti osobu podezřelou z násilí na dobu 10 dnů. Odloučení od pachatele domácího násilí umožňuje oběti zajištění bezpečí, čas na zotavení a rozmyšlení nad dalším postupem při řešení problému DN. Jediný trestný čin, který je v policejních statistikách vykazován v souvislosti s partnerským domácím násilím, je týrání osoby žijící ve společném obydlí. Podle soudní praxe zahrnuje pojem týrání nejen fyzické napadení, ale i vážné psychické zneužívání. Obě situace vyžadují aktivní účast policie, která musí zajistit provedení vykázání a následně sledovat dodržování tohoto opatření, s čímž se neoddělitelně pojí náklady na lidské kapacity.

Náklady na přestupkové řízení

Pokud jednání násilné osoby nedosahuje intenzity trestného činu, bývá řešeno přestupkovým řízením. Toto řízení se používá pro zaviněné činy, které porušují společenské normy, jako jsou například vulgární nadávky nebo fyzické útoky. Oznámení o takových přestupcích může podat kdokoli na přestupkovém oddělení krajského úřadu, ale většinou řízení začíná na základě hlášení od policie. Toto je častý postup při řešení případů DN, kde určité činy nemusí být rozpoznávány jako trestné, ale jsou stále považovány za přestupky s možným právním postihem.

Náklady státních zastupitelství

V návaznosti na policejní složky se případy domácího násilí zabývá státní zastupitelství. Státní zástupce koná dozor nad policií ČR v přípravném řízení v případech týrání. V další fázi trestního řízení, řízení před soudem, je orgánem obžaloby. Na tomto procesu se podílí státní zástupce a administrativní pracovník.

Náklady na znalecké posudky

Součástí přípravného řízení, které provádí policie a dozoruje státní zastupitelství, je zadávání vypracování znaleckých posudků. Znalecké posudky hrají v trestním řízení u případů DN významnou roli. Domácí násilí se odehrává mezi dvěma osobami ve většině případů beze svědků, a proto je jeho dokazování mimořádně náročné. Ve většině případů se vyžadují znalecké posudky zaměřené na oběť. Tyto posudky, obvykle z oblasti psychologie, zkoumají dynamiku soužití, věrohodnost oběti a způsobenou újmu. Jsou zvláště klíčové při hodnocení psychického násilí, kde může být újma méně zřetelná, ale stejně závažná.

Náklady soudů

Mezi další orgány řešící případy DN patří okresní soudy zabývající se trestním řízením. Zároveň ne všechny řízení končí pouze tam, u případů DN je míra odvolání vyšší než u jiných soudních kauz. Případy domácího násilí tedy často řeší i krajské soudy.

Soudy se dále věnují i občanskoprávním kauzám, kdy v případě domácího násilí je možné některé náklady přisoudit rozvodům. Rozvod je často jedinou možností ukončení utrpení domácího násilí, kdy představuje odchod od agresivního partnera/partnerky. Podle předešlého výzkumu až k 29 % rozvodů dochází právě v důsledku DN².

2. Zdravotní dopady

Dopady na fyzické zdraví

Domácí násilí může mít závažné a dlouhodobé důsledky na fyzické i psychické zdraví. V mnoha případech může jít o velmi závažné a dlouhodobé následky, které často přetrvávají dlouho poté, co byl násilný vztah ukončen. Typická fyzická zranění zahrnují podlitiny, popáleniny, zlomeniny kostí, poranění chrupu, zranění hlavy, uší, očí, hrudníku a břicha, zhoršení funkčních schopností a i další trvalé tělesné následky. Dopady se objevují i v oblasti reprodukčního zdraví - např. formou zánětů vaječníků, sexuálně přenosných chorob, vaginálních infekcí, chronických zánětů pánve, nechtěných těhotenství a komplikací s nimi spojenými. DN také vede k psychosomatickým problémům, včetně syndromu chronické bolesti, syndromu dráždivého tračníku, gastrointestinálních obtíží, respiračních potíží a infekcí močových cest.³

Dopady na duševní zdraví

Domácí násilí má hluboký vliv na psychické zdraví postižených, často vedoucí k závažným a dlouhodobým psychickým problémům. Oběti mohou trpět depresí, úzkostmi, posttraumatickou stresovou poruchou, a jsou také náchylnější k různým formám sebepoškozování a mají vyšší riziko sebevražd. Dlouhodobé vystavení domácímu násilí zintenzivňuje tyto psychické problémy a komplikuje jejich léčení. Navíc se oběti mohou uchýlit k různým nezdravým způsobům chování, jako je nadměrná konzumace alkoholu, kouření a rizikové sexuální chování, jako jeden ze způsobů, jak se vyrovnávat s traumatem.⁴

3. Náklady sociálních služeb

Významnou roli v pomoci obětem domácího násilí hrají neziskové organizace a další poskytovatelé sociálních služeb, jako jsou například intervenční centra. Tato centra nabízejí terénní, ambulantní a pobytové služby, které zahrnují sociálně-terapeutické aktivity, právní a

² [Walby, 2004: City Research Online - The Cost of Domestic Violence](#)

³ [Miholová, Ondrušková, Dohnal, 2017: Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví](#)

⁴ [Miholová, Ondrušková, Dohnal, 2017: Ekonomické dopady domácího násilí v oblasti zdraví](#)

krizové poradenství a současně zajišťují koordinaci mezi různými poskytovateli a veřejnými orgány pro efektivní pomoc. Tyto služby a jejich dostupnost a kvalita jsou klíčové pro adekvátní podporu zasažených a umožňují jim danou situaci lépe zvládat, případně se z ní i postupně vymanit.

4. Náklady na právní pomoc

Povinnost státu poskytovat bezplatnou právní pomoc vyplývá z mezinárodních závazků České republiky. Činnost subjektů poskytujících pomoc obětem trestných činů podporuje Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu. Čerpání dotací v rámci tohoto zákona je podmíněno akreditací na alespoň jednu ze dvou služeb: poskytování právních informací a restorativní programy.

5. Ekonomická inaktivita

Zranění způsobená domácím násilím, která vyžadují léčbu, případně i hospitalizaci, mohou vést k pracovní neschopnosti, která tak představuje ekonomickou ztrátu ve formě nerealizovaného hospodářského produktu.

6. Náklady na sociální dávky

V případě zranění a následné pracovní neschopnosti vznikají další náklady veřejného sektoru v podobě výplaty nemocenských dávek. Zároveň pokud dojde v důsledku domácího násilí k ztrátě zaměstnání, zapříčiněném například četností absencí nebo nízkou produktivitou, tak mezi náklady DN spadají i dávky v nezaměstnanosti.

7. Významné nezahrnuté dopady

Některé potenciálně významné negativní dopady nebyly zahrnuty do monetizace tohoto náhledového vyčíslení, především kvůli obtížnosti jejich přesného měření či v některých případech kvůli očekávaně malému podílu na celkových nákladech. Nicméně, v případě hlubšího rozpracování problému by mohlo být žádoucí se těmito dopady detailněji zabývat.

Lidské a emocionální náklady

Dopady domácího násilí na lidskou psychiku a emocionální pohodu jsou nezměřitelné. Trauma z domácího násilí má devastující vliv na duševní i fyzické zdraví, přičemž vyvolané emoce jsou trvalé a mění jak okamžité reakce, tak dlouhodobý emocionální stav zasažených.

Tyto důsledky se mohou přenést i na další generace. Děti, které byly svědky nebo přímo postiženy domácím násilím, mohou nést tíhu emocionálního zatížení a nezdravých

vzorců chování do svých vlastních vztahů a rodin. Kromě vážných následků násilného jednání modelovaného rodičem dochází u dětí z těchto rodin k celé škále psychických poruch, závislostem, disocionálním projevům a stále více chybějící empatii. DN tak významně dopadá jak na konkrétní oběť, ale významně poznamenává i celkový vývoj jejich dětí.⁵

Riziko ohrožení chudobou

Dalším významným nezahrnutým dopadem je zvýšené riziko ohrožení chudobou, které může být v souvislosti s domácím násilím způsobeno např. tím, že agresor neumožňuje přístup k financím a dalšímu majetku. Současně u osob postižených DN je zvýšená šance ztráty zaměstnání v důsledku absencí a nízké produktivity, pojící se jak s fyzickými, tak psychickými dopady. Ženy, nejčastější skupina zažívající domácí násilí, jsou chudobou ohroženy více než jiné skupiny obyvatelstva. Opuštění agresora v mnoha případech znamená ocitnout se bez prostředků a bez domova pro sebe a děti.

Náklady obecní policie

Zákon o obecní policii žádá specifická práva a povinnosti týkající se domácího násilí neobsahuje. Což však neznamená, že by se s těmito případy strážníci nesetkávali. Pomoc obětem domácího násilí vyplývá z obecných povinností a oprávnění strážníků – jako je např. povinnost strážníka zakročit, pokud je spáchán trestný čin, přešůpek nebo pokud má důvod se domnívat, že je páchán. V takových případech má strážník právo zasáhnout, a navíc povinnost oznámit tuto skutečnost Policii ČR. Nejčastěji se však postižená osoba obrací přímo na policii ČR a náklady obecní policie jsou oproti jiným dopadům zanedbatelné.

Monetizace

Dopad 1 - Náklady na vymáhání práva

Náklady policie ČR a obecní policie

Náklady policie v případech vykázání

Pro kalkulaci nákladů na činnost policie v souvislosti s vykázáním je nutné znát náklady policie ČR na jedno vykázání. Pracujeme s časovým odhadem na jedno vykázání z publikace ProFem⁶ z důvodu nedostatku bližších dat. Odhad průměrné mzdy čerpáme z Informačního systému o průměrném výdělků (ISPV)⁷, který spravuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. V rámci Klasifikace zaměstnání (CZ-ISCO) byla brána skupina: policejní

⁵ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

⁶ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

⁷ [Výsledky šetření | ISPV informační systém o průměrném výdělků](#)

inspektoři, komisaři a radové policie ČR. Průměrnou mzdu jsme následně převedli na mzdu superhrubou tak, aby výsledek reflektoval celkové náklady práce, a tedy i hodnotu ušlé produktivity.

Náklady policie v případech vykazání	2022
Vykazání týkající se partnerských vztahů (počet)	1 085
Náklady policie na 1 vykazání (v Kč)	2 606
Náklady celkem (v Kč)	2 827 722

Náklady policie v případech týrání

Jediný trestný čin, který se dá v rámci policejních statistik sledovat ve spojitosti s domácím násilím, je týrání osoby žijící ve společném obydlí. V tomto případě pracujeme s údaji pro rok 2021 z důvodu nedostupnosti aktuálních dat. Celkově bylo evidováno 140 případů týrání v partnerských vztazích za daný rok.⁸ Časová náročnost celého procesu (od nahlášení po samotné vyšetřování) byla převzata z publikace ProFem⁹, kde jej odhadují na 200 hodin policejní práce na jeden případ. Pro monetizaci nákladů na jeden případ, pak využíváme stejnou superhrubou mzdu jako v případě vykazání.

Náklady policie v případech týrání	2022
Případy týrání v partnerských vztazích (počet)	140
Náklady policie na vyřešení 1 případu (v Kč)	86 873
Náklady celkem (v Kč)	12 162 246

Jelikož při výpočtu nákladů policie ČR byly brány v úvahu z důvodu nedostupnosti jiných dat pouze náklady na mzdy policistů, lze odhadnuté náklady policie ČR považovat za podhodnocené. Další podhodnocení nákladů policie ČR vyplývá z nemožnosti spojit domácí násilí, které řeší policie ČR i s jinými trestnými činy, než je týrání osoby žijící ve společném obydlí.

⁸ [6. SOUDNICTVÍ, KRIMINALITA ČSÚ 2021](#)

⁹ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

Náklady státního zastupitelství v trestním řízení

Pokud jde o soudy a státní zastupitelství, statistiky o domácím násilí jsou výstižnější než policejní statistiky. V soudní statistice Českého statistického úřadu (CSLAV)¹⁰ lze sledovat počty případů s třídícím znakem domácího násilí. Tento znak neomezuje pouze na trestný čin týrání osoby žijící ve společném obydlí, ale zahrnuje širší spektrum trestných činů. Nejaktuálnější dostupná data jsou z roku 2020. Časové náklady státního zastupitelství byly odhadnuty v studii ProFem¹¹, kdy pro vyřešení jednoho případu domácího násilí počítají s časovou náročností práce 25 hodin pro státního zástupce a 5 hodin práce administrativního pracovníka.

Průměrná mzda státního zástupce je stanovena jako 90 % platové základny soudce¹², dále výše platu závisí na délce praxe a dle toho, jestli pracuje na okresním, krajském nebo vrchním státním zastupitelství. Odhadovanou délku praxe okresního státního zástupce přebíráme z původní studie, kdy výše měsíčního superhrubého platu vychází na 117 471 Kč.

Průměrná mzda administrativního pracovníka na státním zastupitelství není v rámci ISPV evidována. Pracujeme tady s předpokládem, že mzda administrativního pracovníka na státním zastupitelství je stejná jako mzda asistenta soudce, ta byla následně převzatá z ISPV¹³ a upravená na superhrubou mzdu.

Náklady státního zastupitelství v trestním řízení	2022
Případy DN (počet)	533
Náklady státního zástupce na 1 případ DN (Kč)	22 661
Náklady adm. pracovníka na 1 případ DN (Kč)	1 629
Celkové náklady státního zastupitelství na 1 případ DN (Kč)	24 290
Náklady státního zastupitelství celkem (Kč)	12 946 521

Náklady na znalecké posudky

Nejčastěji na jeden případ DN připadá jeden znalecký posudek. Jedná se však o konzervativní předpoklad, kdy v některých případech se nechávají vypracovávat posudky i na pachatele DN. Odhad a výše nákladů na jeden znalecký posudek byl převzat z původní studie a následně valorizován o změnu maximální hodinové sazby pro státní znalecké posudky.

Náklady na znalecké posudky	2022
Případy DN (počet)	533

¹⁰[Domácí násilí 2020 | CSLAV](#)

¹¹[Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

¹²Dle [Zákon č. 201/1997 Sb.](#)

¹³[Výsledky šetření | ISPV informační systém o průměrném výdělku](#)

Náklady na 1 znalecký posudek (Kč)	10 286
Náklady celkem (Kč)	5 482 286

Náklady soudů v trestním řízení

Pro náklady na jeden případ používáme odhad z původní studie, který následně upravujeme o koeficient výdajů soudu mezi roky 2022 a 2013-2015¹⁴, jak v případě odhadu okresního, tak i krajského soudu. Nejaktuálnější údaje soudně řešených případů domácího násilí jsou k roku 2021 a čítají 351 řešených případů.¹⁵

Náklady okresních soudů	2022
Případy souzených DN (počet)	351
Náklady na 1 případ u OS (Kč)	10 026
Náklady celkem (Kč)	3 519 177

Míra odvolávání ke krajskému soudu není evidována a vycházíme tedy z expertního odhadu získaném v roce 2017¹⁶, který spadá mezi 60 % - 100 %. Pro výpočet používáme střední hodnotu 80 %. S tímto předpokladem, tedy odhadujeme že 281 případů DN pokračovalo ke krajskému soudu, což znamená další náklady pro soudní systém. Stejně jako v případě nákladů okresních soudů používáme odhad z původní studie, který následně upravujeme stejným koeficientem výdajů soudů.

Náklady krajských soudů	2022
Případy souzených DN (počet)	281
Náklady na 1 případ u KS (Kč)	28 925
Náklady celkem (Kč)	8 127 796

Náklady soudů v občanskoprávních kauzách

V roce 2022 bylo v ČR rozvedeno 19 324¹⁷ manželství, z čehož 5 604 rozvodů je přiřaditelných k domácímu násilí na základě odhadu britské studie, která uvádí že k 29 %¹⁸ rozvodů dochází právě v důsledku DN. Náklady jednoho rozvodu odvozujeme podobně jako u trestního řízení a to na základě srovnání výdajů mezi roky 2022 a 2013-2015¹⁹.

Náklady soudů v občanskoprávních kauzách	2022
---	-------------

¹⁴ [Monitor Státní Pokladny | Statnipokladna.cz](#)

¹⁵ [Statistický list S-SL-T "Domácí násilí" - rok odeslání 2021 | CSLAV](#)

¹⁶ [Všetičková, Zdeněk, Molnár, 2017: ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ](#)

¹⁷ [Pohyb obyvatelstva 2022 | ČSÚ](#)

¹⁸ [Walby, 2004: City Research Online - The Cost of Domestic Violence](#)

¹⁹ [Monitor Státní Pokladny | Statnipokladna.cz](#)

Rozvody přisuditelné DN	5 604
Náklady soudu v 1 občanskoprávní kauze (Kč)	8 031
Náklady celkem (Kč)	45 007 401

Náklady přestupkových řízení

V roce 2016 došlo k novelizaci přestupkové legislativy a z toho důvodu nelze celkově přebrat logiku výpočtu z původní studie. Nově byly přestupky v oblasti DN upraveny a došlo k zavedení nových kvalifikací, včetně přestupku maření vykazání a podobných. Pro odhad aktuálního stavu přestupků v souvislosti DN, konkrétně v oblasti přestupků proti pořádku a soužití, lze aproximovat jejich počet na základě historických dat původní studie z let 2010 a 2012. Tuto aproximaci přizpůsobujeme pro rok 2020 s ohledem na odhadovaný podíl přestupků spojených s DN na celkovém počtu přestupků.²⁰ Odhadovaná časová náročnost vyřešení jednoho případu byla ve studii proFem²¹ odhadnuta na 7 hodin. Výše hodinové mzdy pracovníka přestupkové komise byla odvozena z průměrného měsíčního výdělku úředníků správy školství, kultury, zdravotnictví, vnitřních věcí státu a ostatních úředníků z portálu ISPV²². Mzda byla také prvotně převedena na superhrubou tak, aby výsledek reflektoval celkové náklady lidské práce.

Náklady přestupkových řízení	2022
Počet zahájených přestupkových řízení.	1 348
Náklad na 1 přestupkové řízení (Kč)	1 672
Náklady celkem (Kč)	2 314 091

Dopad 2 - Náklady zdravotnictví

Náklady fyzických následků domácího násilí

Jedním z přístupů k vyčíslení fyzických následků způsobených domácím násilím je využití studií z jiných oblastí, které se zabývají kvantifikací podobných škod obdobných zranění. Tato metodika předpokládá, že postupy a náklady v zdravotnictví jsou podobné pro různé typy zranění, bez ohledu na jejich původ. V České republice se kalkulují například náklady spojené s dopravními nehodami, které se dělí od závažnosti následků. V našem případě jsou relevantní lehká zranění a těžká zranění a pro každý z typu je vytvořen odhad pro jeden incident. Metodika Centra dopravního výzkumu předpokládá u lehkého zranění 1 den hospitalizace na standardním oddělení a 15 dnů rehabilitace, průměrná doba pracovní neschopnosti je 21 dní. U vážného zranění se počítá se 7 dny na ARO, 20 dny hospitalizace na standardním oddělení a 80 dny rehabilitace. Předpokládaná průměrná doba mimo

²⁰ [MV | Přehled přestupků za rok 2020 - Ministerstvo vnitra](#)

²¹ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

²² [ISPV informační systém o průměrném výdělku | Výsledky šetření](#)

pracovní proces je 130 dnů. Do nákladů na zdravotnictví jsou zahrnuty náklady na výjezd zdravotnické služby, náklady na ústavní nemocniční péči a rehabilitaci²³. Tyto informace propojujeme s náklady AZZS z roku 2022²⁴ a odhadujeme náklady na 1 lehké zranění a 1 těžké zranění.

Z důvodu nedostatku aktuálních dat o četnosti výskytu jednotlivých typů zranění využíváme výsledku průzkumů původní studie, které vztahujeme k populaci žen²⁵ ve věku 18-74 let v roce 2022²⁶. Původní průzkum dále nezjišťuje, zda ženy kvůli zraněním, které uvedly, navštívily lékaře. Následující analýza staví na ideálním předpokladu, že všechny ženy s lehkým nebo těžkým zraněním lékařskou pomoc vyhledaly.

Náklady zdravotnictví podle typu zranění	2022
Zranění bez ošetření (počet)	31 847
Lehké zranění (počet)	10 482
Těžké zranění (počet)	3 684
Náklad na zranění bez ošetření	-
Náklad na 1 lehké zranění (Kč)	70 546
Náklad na 1 těžké zranění (Kč)	1 935 690
Náklady celkem (Kč)	7 870 540 087

Náklady psychických následků domácího násilí

Dle metodiky původní studie odhadujeme i náklady psychických následků DN, kdy odhadujeme náklady spojené s relevantními diagnózami duševních chorob na jednotlivce běžné populace z VZP ročenky 2022²⁷. Profesorka Walby²⁸ odhaduje, že ženy, které zažily domácí násilí, využívají nějakého druhu péče o duševní zdraví 4 krát více, než ženy bez historie násilí ze strany partnera. Ačkoliv je tento odhad užíván v kontextu UK a systémy poskytování psychologické pomoci se oproti ČR liší, tak roční míra domácího násilí je obdobná, proto je daný odhad relevantní i v kontextu ČR.

Pro odhad nákladů psychických dopadů bereme v úvahu počet obětí fyzického a sexuálního násilí z původní studie estimovaný na 2,2 %, které vztahujeme k populaci žen ve věku 18-74 let v roce 2022²⁹.

²³ [Vyskočilová, A., Tecl, J., Valach, O., & Ambros, J., 2017: Aktualizovaná metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích](#)

²⁴ [Vybrané ukazatele ZS za rok 2022 | AZZS](#)

²⁵ Náklady domácího násilí na mužích v oblasti zdravotnictví nejsou v této studii kalkulovány z důvodu nedostupnosti dat o zdravotních (fyzických i psychických) následcích DN v případě mužů.

²⁶ [Věkové složení obyvatelstva - 2022 | ČSÚ](#)

²⁷ [Ročenka VZP ČR za rok 2022 | VZP](#)

²⁸ [Walby, 2004: City Research Online - The Cost of Domestic Violence](#)

²⁹ [Věkové složení obyvatelstva - 2022 | ČSÚ](#)

Náklady psychických následků domácího násilí	2022
Počet žen se zkušeností s fyz. či sex. násilím	85 980
Náklady psych. zdraví na osobu zasaženou DN (Kč)	6 117
Náklady celkem (Kč)	525 947 659

Dopad 3 - Náklady sociálních služeb

K roku 2022 bylo v Registru poskytovatelů sociálních služeb registrováno celkem 15 intervenčních center, kdy dotace obdržené od MPSV činily více jak 32 mil. Kč³⁰. V Registru poskytovatelů sociálních služeb byli dále vyčteny organizace s jejich zaměřením a cílovou skupinou. Pro organizace věnující se výhradně pomoci přeživším domácího násilí bereme jejich celkové náklady v roce 2022. Následně byly do finální kalkulace zahrnuty i organizace zabývající se větším počtem cílových skupin, včetně osob zasažených DN.

Dle metodiky původní studie pro odhad nákladů při suditelných DN využíváme odhadu studie proFEM³¹, založeném na průzkumu mezi poskytovateli sociálních služeb, kdy uvádí, že v případě organizací s více cílovými skupinami na služby pro oběti domácího násilí připadá 35 % z celkových finančních prostředků.

Náklady sociálních služeb	2022
Náklady Intervenčních center	32 987 764
Náklady poskytovatelů služeb výhradně se orientující na oběti domácího násilí	28 326 000
Náklady poskytovatelů služeb s více cílovými skupinami (v Kč, 35 %)	162 835 536
Náklady celkem (Kč)	224 149 300

Dopad 4 - Náklady právní pomoc

Činnost subjektů poskytujících pomoc obětem trestných činů podporuje Ministerstvo spravedlnosti prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu.³² Výhradně na pomoc osobám zasaženým domácím násilím se věnují tři organizace ACORUS, z. ú., Persefona, z. s. a proFem, o. p. s., a tak pro tyto organizace bereme obdrženou dotaci v celkové výši. Následně jsme rozeznali 11 dalších organizací poskytujících právní pomoc širší cílové skupině, včetně osobám zasaženým DN. Stejně tak jako v případě přisouzení nákladů sociálních služeb upravujeme, výši obdržené dotace koeficientem 0,35³³, tak aby výsledná hodnota reflektovala pouze odhad nákladů přisuditelných domácímu násilí.

Náklady na právní pomoc (v Kč)	2022
---------------------------------------	-------------

³⁰ [RPSS 2022 | MPSV](#)

³¹ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

³² Seznam úspěšných žadatelů o dotaci na rok 2022.

³³ [Kunc et al., 2012: Ekonomické dopady domácího násilí v ČR](#)

ACORUS, z. ú.	102 261
Azylový dům pro ženy a matky s dětmi o.p.s	53 458
Centrum nové naděje z.ú.	68 481
Cesta integrace, o.p.s.	201 133
Člověk v tísni, o.p.s. (Plzeň)	100 683
KAPPA-HELP, z.s.	105 383
KAPPA-HELP, z.s. Restorativní programy	213 944
Občanské poradenské středisko, o.p.s.	153 114
Persefona, z. s.	626 745
Pro Dialog, z.s.	247 693
proFem - centrum pro oběti domácího a sexuálního násilí, o. p. s.	669 134
Respondeo, z. s.	287 258
THEIA - krizové centrum o.p.s.	185 655
Celkové náklady relevantních organizací (v Kč)	3 014 942

Dopad 5 - Ekonomická inaktivita

Pro vyjádření ztráty produkce využíváme metodu lidského kapitálu, která je postavena na předpokladu, že každý jedinec v ekonomice vytváří produkt pro společnost. Pro odhad ztrát na produkci v důsledku DN sledujeme stejnou metodiku jako v případě původní studie, která vychází z odhadů v případech dopravních nehod³⁴.

Pro kalkulaci celkové ztráty HDP je potřeba odhadnout počet zranění a délku doby indispozice osob v důsledku DN, tyto odhady byly již estimovány v sekci *Nákladů zdravotnictví* pro zranění bez ošetření, lehká zranění a těžká zranění. V případě zranění bez ošetření předpokládáme, že k pracovní neschopnosti a ztrátě produktivity nedochází. V případě lehkého zranění je předpokládaná délka pracovní neschopnosti 21 dní (zhruba 0.06 roku) a v případě těžkého zranění je délka odhadovaná na 130 dnů a navíc se předpokládá trvale snížená pracovní výkonnost o 40 % u jedné čtvrtiny obětí³⁵.

Princip výpočtu ztráty HDP na jedno zranění vychází z odhadu HDP na jednoho ekonomicky aktivního obyvatele, který je roven podílu celkového HDP a počtu ekonomicky aktivních obyvatel. Ztráta HDP byla následně vynásobena podílem v roce stráveném v pracovní neschopnosti.

³⁴[Vyskočilová, A., Tecl, J., Valach, O., & Ambros, J., 2017: Aktualizovaná metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích](#)

³⁵ [Ibid.](#)

Náklady ekonomické inaktivity	2022
Zranění bez ošetření (počet)	31 847
Lehké zranění (počet)	10 482
Těžké zranění (počet)	3 684
Náklad ek. inaktivity na zranění bez ošetření	-
Náklad ek. inaktivity na 1 lehké zranění (Kč)	76 950
Náklad ek. inaktivity na 1 těžké zranění (Kč)	3 492 683
Náklady celkem (Kč)	13 673 637 344

Dopad 6 - Nemocenské dávky

Další náklady vznikají na straně státu v podobě nemocenských dávek. V roce 2022 byly tyto dávky vypláceny pojištěncům od 15. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti. Denní vyměřovací základ se vypočítá jako podíl hrubé mzdy a počtem dnů v měsíci. Podle ČSÚ³⁶ byla průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2022 40 353 Kč. Tomu odpovídá denní nemocenská dávka od 15. kalendářního dne ve výši 807 Kč.

Stejně jako u výpočtu ztrát na HDP využíváme dobu strávenou pracovní neschopností pro lehká a těžká zranění. Celková výše nemocenských dávek vyplacená kvůli domácímu násilí je 392 mil. Kč.

Náklady na nemocenské dávky	2022
Průměrná nemocenská dávka (Kč)	807
Vyplacených nemoc. dávek celkem ve spojitosti s DN (počet)	486 552
Náklady celkem (Kč)	392 676 657

Dopad 7 - Dávky v nezaměstnanosti

Pro kalkulaci nákladů na dávky v nezaměstnanosti je nutné znát počet žen, které v důsledku DN ztratily práci a byly jim vypláceny tyto dávky. Při odhadu vycházíme z podílu původní studie a odhadujeme počet osob, které přišly o práci v důsledku domácího násilí na 2 276. Maximální doba výplaty dávek je 6 měsíců a podle struktury uchazečů o zaměstnání a podle délky nezaměstnanosti estimujeme podíly doby pobírání dávek v nezaměstnanosti. Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti v roce 2022 byla 9241 Kč³⁷. Celkové náklady vynaložené na dávky v nezaměstnanosti v roce 2022 odhadujeme na více jak 79 mil. Kč.

Náklady na dávky v nezaměstnanosti	2022
------------------------------------	------

³⁶ [Průměrné mzdy - 4. čtvrtletí 2022 | ČSÚ](#)

³⁷ MPSV, 2022: [Zpráva o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností v ČR](#)

Počet žen s NZ 3-6 měsíců	874
Počet žen s NZ do 3 měsíců	1 402
Celkem dávek do 3 měsíců	4 206
Celkem dávek 3-6 měsíců	4 370
Průměrná měsíční výše podpory v nezaměstnanosti (v Kč)	9 241
Výše vyplacených dávek celkem (v Kč)	79 250 816

Shrnutí

Toto přehledové vyčíslení mělo za cíl aktualizaci předchozí studie společenských nákladů domácího násilí v ČR. U všech položek byla aktualizována zdrojová data pro rok 2022 nebo nejbližší dostupný. Celkové náklady domácího násilí v ČR jsou odhadovány na více jak 22 mld. Kč. Mezi nejnákladnější dopady domácího násilí odhadujeme náklady ekonomické inaktivity (více jak 13 mld.Kč) či náklady zdravotních dopadů (více jak 8 mld. Kč).

Celkové náklady domácího násilí	2022
Náklady na vymáhání práva	92 387 242
Náklady zdravotních dopadů	8 396 487 746
Náklady sociálních služeb	224 149 300
Náklady na právní pomoc	3 014 942
Náklady ekonomické inaktivity	13 673 637 344
Náklady na nemocenské dávky celkem	392 676 657
Náklady na dávky v nezaměstnanosti	79 250 816
Celkové náklady domácího násilí (v Kč)	22 861 604 047
Celkové náklady domácího násilí v 2012³⁸ (v Kč.)	14 467 000 000

Zdroje

ISPV informační systém o průměrném výdělku. (2022). *Výsledky šetření - 2022*.

ISPV.cz. <https://www.ispv.cz/cz/Vysledky-setreni/Archiv/2022.aspx#12785>

Kunc, K., Poláková, J., Hradecká, S., Hurychová, E., Budinová, A., & Klusáčková, M.

(2012). *Ekonomické dopady domácího násilí v ČR* (pp.

https://www.profem.cz/shared/clanky/103/profemstudie2bweb_1.pdf). Praha:

proFem.

Monitor Státní Pokladny. (2024). Statnipokladna.cz.

<https://monitor.statnipokladna.cz/>

³⁸ [Všetičková, Zdeněk, Molnár. 2017: ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ](#)

- Ročenky - VZP ČR. (2022). Wwww.vzp.cz.
<https://www.vzp.cz/o-nas/dokumenty/rocenky>
- Věkové složení obyvatelstva - 2022. (2022). *Věkové složení obyvatelstva - 2022* | ČSÚ. Czso.cz.
<https://www.czso.cz/csu/czso/vekove-slozeni-obyvatelstva-2022>
- Všetičková, S., Zděnek, M., & Molnár, P. (2017). *ANALÝZA EKONOMICKÝCH DOPADŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ* (p. 97). Ivy Street s.r.o.
<https://vlada.gov.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/dokumenty/Analiza-ekonomickych-dopadu-DN.pdf>
- Vyskočilová, A., Tecl, J., Valach, O., & Ambros, J. (2017). *Aktualizovaná metodika výpočtu ztrát z dopravní nehodovosti na pozemních komunikacích*. Brno: Centrum dopravního výzkumu.
https://www.its-knihovna.cz/CDV/media/ITS-Knihovna/Methodiky/2017/38_2017_710_VV/Aktualizovanou-metodiku-vypoctu-ztrat-z-dopravni-nehodovosti-na-pozemnich-komunikacich.pdf
- Walby, S. (2004). *The Cost of Domestic Violence*. City.ac.uk.
<https://openaccess.city.ac.uk/id/eprint/21681/1/The%20Cost%20of%20Domestic%20Violence.pdf>
-

Disclaimer:

All featured results and commentaries have a preliminary character and are subject to revision.

